

تاثیر مداخله آموزشی مبتنی بر مدل مراحل تغییر بر عملکرد زنان باردار در ارتباط با سلامت دهان و دندان

عیسی محمدی زیدی^۱، امیر پاکپور حاجی آقا^{۲*}، اصغر کاربرد^۳، بنفشه محمدی زیدی^۴

چکیده

مقدمه: تحقیقات نشانگر اطلاعات ناکافی و عملکرد نامناسب زنان باردار و شیوع نسبتاً بالای پوسیدگی‌های دندانی و سایر بیماری‌های پریودنتال در آنها است. هدف مطالعه حاضر تعیین اثر مداخله آموزشی بر عملکرد زنان باردار در ارتباط با سلامت دهان و دندان با کاربرد مدل مراحل تغییر بود.

مواد و روش‌ها: پژوهش حاضر یک مطالعه نیمه تجربی شاهددار تصادفی بود که در نیمه اول سال ۱۳۹۲ انجام شد. با استفاده از روش نمونه‌گیری چندمرحله‌ای، ۱۳۰ نفر از زنان باردار مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی شهر قزوین برای شرکت در مطالعه انتخاب شدند. داده‌های دموگرافیک، سوالات مربوط به سازه‌های مدل مراحل تغییر و عملکرد زنان باردار نسبت به بهداشت دهان و دندان با استفاده از پرسشنامه خودایفا روا و پایا قبل و بعد از مداخله آموزشی، گردآوری شد. بر اساس نیازسنجی و با توجه به سازه‌های مدل، ۳ جلسه بحث گروهی ۴۵ دقیقه‌ای به همراه سخنرانی، پرسش و پاسخ و ارائه پمفلت برای گروه تجربی برگزار شد. نهایتاً داده‌ها وارد نرم افزار SPSS شد و با آزمون‌های آماری کای دو، تی مستقل و زوجی، ویلکسون و من ویتنی تجزیه و تحلیل شد. ($\alpha = 0/05$).

یافته‌ها: میانگین خودکارآمدی (از $6/4 \pm 23/6$ به $8/6 \pm 39/5$)، مراحل آمادگی ($0/7 \pm 4/2$ به $0/9 \pm 1/6$)، منافع (از $9/0 \pm 29/2$ به $12/3 \pm 51/4$) و فرایندهای تغییر (از $8/1 \pm 27/9$ به $10/5 \pm 54/4$) افزایش و میانگین هزینه‌ها (از $5/7 \pm 24/4$ به $7/0 \pm 11/7$) پس از آموزش در گروه تجربی کاهش یافت ($p\text{-value} < 0/001$). همچنین میانگین عملکرد (از $6/8 \pm 49/0$ به $9/4 \pm 73/6$) زنان باردار در ارتباط با بهداشت دهان و دندان نیز در گروه تجربی به طور معنی داری افزایش یافت ($p\text{-value} < 0/001$).

نتیجه‌گیری: مداخله آموزشی با بکارگیری تئوری مراحل تغییر در زنان باردار قادر است رفتارهای ارتقاء دهنده سلامت دهان و دندان را بهبود بدهد و عوامل مستعد کننده و زیربنای پذیرش رفتار بهداشتی را به طور مطلوب بپرواند.

کلید واژه‌ها: رفتار بهداشتی، ارتقای سلامت، بهداشت دهان و دندان، بارداری، خودکارآمدی.

*. استادیار، گروه بهداشت عمومی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران (مؤلف مسؤول)
pakpour_amir@yahoo.com

۱. استادیار، گروه بهداشت عمومی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران

۲. مربی، کارشناس ارشد اپیدمیولوژی، گروه اتاق عمل، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران

۳. مربی، کارشناس ارشد مامایی، گروه پرستاری مامایی، دانشگاه آزاد اسلامی تنکابن، تنکابن، ایران

این مقاله در تاریخ ۱۳۹۲/۰۷/۰۹ به دفتر مجله رسیده، در تاریخ ۱۳۹۲/۱۲/۰۷ اصلاح شده و در تاریخ ۱۳۹۳/۰۲/۲۹ تأیید گردیده است.

مجله دانشکده دندان پزشکی اصفهان
۱۳۹۴؛ ۱۱(۴): ۳۲۹-۳۴۵